

Notitie voor minister wetsvoorstel 1^e tranche Wpg

Huidige verhouding Rijk, veiligheidsregio's en gemeenten bij rampen of crises

De huidige Wpg sluit voor de A-infectieziektenbestrijding aan bij de Wvr.

De Wpg bepaalt dat bij een grootschalige uitbraak van een A-ziekte, zoals covid-19, de voorzitter van de veiligheidsregio zorgdraagt voor de bestrijding. De minister van VWS geeft, binnen de context van de integrale en samenhangende kabinetsaanpak door de MCCb, leiding aan de bestrijding. De minister kan in dat verband opdrachten geven aan de voorzitters. Omdat de voorzitter zorgt voor de bestrijding van A-ziekten komen aan hen in dat geval diverse Wpg-bevoegdheden toe zoals de maatregelen gericht op individu (zoals isolatie) en maatregelen gericht op gebouwen (zoals sluiting bij een geconstateerde besmetting), goederen en vervoermiddelen waaronder schepen en luchtvaartuigen.

De Wvr bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio verantwoordelijk is voor de voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing. De voorzitter van de veiligheidsregio is bij bovenlokale rampen en crises verantwoordelijk voor het uitoefenen van bevoegdheden ter zake van openbare orde en veiligheid.

Een grootschalige uitbraak van een A-infectieziekte kan zoals we hebben ervaren grote maatschappelijke ontwrichting tot gevolg, en dus sprake is van gevolgen van meer dan plaatselijke betekenis. De aansluiting tussen de Wpg en de Wvr waarborgt dat handhaving van de openbare orde en de bestrijding van de grootschalige infectieziekte-uitbraak dan hand in hand gaan. Het is ook denkbaar dat in de beginfase van een (acute) crisis nog veel onduidelijk is en de coördinatie nog moet worden opgestart. Het is dan van belang dat deze fase regionaal wordt aangepakt vanuit de gedachte dat de gevolgen het gemeentelijke gebied te boven gaan.

Wat verandert er met de eerste tranche?

Aan de Wpg worden in de eerste tranche bevoegdheidsgrondslagen voor *collectieve* maatregelen toegevoegd aan de Wpg. Het doel is de bestrijding van A-ziekten met pandemisch potentieel. Het uitgangspunt is ook hier dat dit landelijk beleid vergt. De minister VWS behoudt dus de leiding over de bestrijding (want het is een A-ziekte) en de maatregelen worden genomen door de minister van VWS, bij ministeriële regeling.

De maatregelen moeten ook bestuursrechtelijk worden gehandhaafd en er moet lokaal maatwerk mogelijk zijn. Lokaal maatwerk kan door ontheffingverlening (zoals geen mondkapje bij een uitvaart of bruiloft of meer publiek toestaan bij een uitvaart).

De discussie gaat over de vraag bij wie deze bevoegdheden worden belegd: voorzitter veiligheidsregio of burgemeester.

Optie 1: de Wvr en Wpg als uitgangspunt houden (aansluiten bij Wpg/Wvr)

- Bij A1-ziekten komen de bevoegdheden t.a.v. de collectieve maatregelen bij de voorzitter, en blijven de Wvr-bevoegdheden bij de voorzitters, maar
- wel kan besloten worden om die bevoegdheden en handhavingsbevoegdheden die de Wvr regelt, vanaf een bepaalde fase in de crisis over te hevelen naar de burgemeester.

Optie 2: De uitvoering van collectieve maatregelen bij pandemische A-ziekten reeds vanaf de aanvang van de crisis op gemeentelijk niveau beleggen (afwijking van Wpg/Wvr)

- Bij A1-ziekten komen de bevoegdheden t.a.v. collectieve maatregelen vanaf de aanvang van de crisis toe aan de burgemeester, en daarom moeten ook de Wvr-bevoegdheden van meet af aan bij de burgemeester belegd worden (dat moet hand in hand blijven gaan), maar
- Bij besluit van de minister van VWS kunnen de bevoegdheden worden overgeheveld naar de voorzitter. Dit kan als een toegekende bevoegdheid naar verwachting leidt tot gevolgen van meer dan plaatselijke betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

Toelichting diverse bevoegdheden burgemeester / voorzitter

Ontheffingsbevoegdheid

Notitie voor minister wetsvoorstel 1^e tranche Wpg

Het uitgangspunt blijft dat de bestrijding van een epidemie met pandemisch potentieel landelijk beleid vergt. De Minister van VWS houdt daarom de leiding over die bestrijding en in lijn daarmee worden maatregelen ter bestrijding van de epidemie bij ministeriële regeling vastgesteld. Door middel van ontheffingen kan door de burgemeesters (optie 2) of wel de voorzitter (optie 1) in bijzondere gevallen worden afgeweken en lokaal/regionaal maatwerk worden verleend.

Aanwijzingen en bevelen

Op publieke en besloten plaatsen kunnen landelijke maatregelen gelden zoals veilige afstand of mondkapjesplicht. De beheerder zorgt dat men zich aldaar aan de regels houdt. De burgemeester (optie 2) ofwel de voorzitter (optie 1) houdt toezicht op bepaalde plaatsen, waaronder publieke plaatsen.